

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۵ آذر ماه ۱۳۳۳

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - معرفی هیئت دولت و تقدیم برنامه از طرف آقای بیات نخست وزیر
- ۳ - مذاکره در اطراف طرح برنامه
- ۴ - تصویب اعتبارنامه آقای مراد اریه نماینده کلیمیان
- ۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس نیمساعت قبل از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید
صورت مجلس روز پنجشنبه ۲۵ آبان ماه را آقای هاشمی (منشی) قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - گرچه جلسه سابق بطور تنفس تعطیل شد ولی چون بعد جلسه نشد و صورت جلسه هم حاضر است خوانده میشود (صحیح است)

رئیس - در صورت مجلس نظری هست؟ آقای ذوالفقاری
ذوالفقاری - آقای مجد ضیائی را غایب بدون اجازه نوشته اند ایشان کسالت دارند شرحی هم بمقام ریاست نوشته اند که تقدیم کردم.

رئیس - اصلاح میشود. آقای اردلان

اردلان - عرض کنم يك قسمت در صورت مجلس نوشته

نشده و آن این است که مقام ریاست اعلام رأی نسبت باعتبارنامه آقای مراد اریه فرمودند ولی عده کافی نبود و اخذ رأی نشد و چون اعلام رأی شد در اولین فرصت بایستی اخذ رأی بشود.

رئیس - دیگر در صورت جلسه اعتراضی نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد

[۲ - معرفی هیئت دولت و تقدیم برنامه از طرف

آقای بیات نخست وزیر]

رئیس - آقای نخست وزیر هیئت دولت جدید را معرفی خواهند کرد.

عین مذاکرات مشروح هفتاد و هشتمین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

فائین با اجازه - آقایان: فرمانفرمائیان - جلیلی - فداکار - ساسان - ایرج اسکندری .
فائین بی اجازه - آقایان: طوسی - تربتی - مجد ضیائی - اخوان - کفائی - عامری - آصف - امیر ابراهیمی - بوشهری - قبادیان
سید ضیاءالدین - دکتر مصدق - گنابادی - معدل - رفیعی - رضا تجدد - دکتر کیان - دکتر فلسفی - اوانبیان .

نخست وزیر - در این موقع که بر حسب امر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مأمور تشکیل دولت شده ام با سه همکار از حسن نظر و تمایلی که نمایندگان محترم ملت نسبت باین جانب ابراز فرموده اند هیئت دولت را بطریق ذیل معرفی میکنم:

- آقای کمال هدایت
- فهمی
- اردلان
- دکتر صدیق
- عدل
- دکتر سیاسی
- انتظام
- محسن رئیس
- دکتر سعید مالک
- زند
- سروری
- آراسته

امور وزارت کشاورزی تا تعیین وزیر تحت نظر اینجانب اداره خواهد شد.

امیدوارم بتوانم با تأییدات خداوند متعال و توجه مخصوص و پشتیبانی نمایندگان محترم در خدمت گزاری بکشور توفیق کامل حاصل کنم.

دولت در تهیه برنامه خود سعی کرده است از مواد تریینی و آنچه جنبه مرام و آرزو دارد احترام جوید و بارعایت اصل الهم فالاهم آنچه را فوری و ضروری میدانند و اجرائش را در حدود قدرت و توانائی خود می پندارد در نظر آورده بعرض مجلس شورای ملی برساند تا چنانچه مورد قبول یافت بی درنگ با اجرای آن همت گمارد.

اینک برنامه دولت:

۱ - تثبیت و روابط دوامتی با دولت منتخبه و تعقیب همکاری کامل بامتفقین ایران طبق پیمان سه گانه و اعلامیه ملل متحده مورخ اول ژانویه ۱۹۴۲.

۲ - توجه کامل به حفظ امنیت در کشور بوسیله مراقبت

در اجرای قوانین و تقویت قوای تأمینیه .
۳ - سعی در بهبود زندگی معنوی و معنوی عامه مردم بوسیله پائین آوردن هزینه زندگی و تهیه و اجرای نقشه چندساله برای بهداشت عمومی و فراهم کردن موجبات اصلاح مدارس و اجرای قانون آموزش و پرورش اجباری و همچنین **کمیسیون قانون کار** بمنظور تکمیل آسایش و رفاه کارگران .
۴ - تجدید نظر در قانون انتخابات و تهیه لوایح بمنظور اصلاح و تثبیت سازمان وزارتخانهها و ادارات دولتی و اقدام در ترفیه حال کارمندان دولت و تقویت حس وظیفه شناسی و انضباط کامل بوسیله اجرای اصل پاداش و بازخواست .
۵ - تهیه مقدمات تبدیل تدریجی وضع فعلی بوضع غادی بعد از جنگ بوسیله طرح نقشه های اقتصادی و کشاورزی برای اصلاح امور آبیاری و سد سازی و بهبود حال کشاورزان و همچنین تهیه کار برای کسانی که ممکن است بیکار شوند .

این برنامه دولت است تقدیم مجلس شورای ملی میشود تا چنانچه تصویب و موافقت بفرمایند البته بلا فاصله برای اجرای آن اقدام میشود .

[۳ - مذاکره در اطراف طرح برنامه]

رئیس - دو نفر از آقایان اجازه خواسته اند آقای فیروز آبادی و آقای طباطبائی . آقای طباطبائی پیشنهاد کرده اند که برنامه امروز مطرح شود و این قضیه مخالف مقررات است (همهجه نمایندگان) . . .

طباطبائی - اجازه میفرمائید توضیح بدهم **مخالف** مقررات است اجازه بدینجه پیشنهادی بنده کرده ام توضیح بدهم بعد موقوف برای مجلس است .

رئیس - بفرمائید .
طباطبائی - عرض کنم اینکه گفته شد مخالف مقررات است اجازه ندادن برخلاف مقررات است .

فرخ - باید طبع و توزیع شود .

طباطبائی - حالا عرض میکنم که چطور باید طبع و توزیع شود اینک به رضای رسیده یک شعبه هست که باید بر نامه دولت ۲۴ ساعت قبلاً طبع و توزیع شود این اشکال است در نظامنامه داخلی مجلس هست که باید طبع و توزیع شود و ۲۴ ساعت قبل

از تکمیل جلسه علنی اما چه ؟ لایحه قانونی یا یک طرحی که از طرف نمایندگان مجلس به مجلس تقدیم شود این می رود بکمیسیون و وقتی که رفت بکمیسیون ، کمیسیون کارش را گریز گزارش میدهد این گزارش است که باید طبع شود و ۲۴ ساعت قبل از جلسه علنی باید توزیع شود ، اما مطالبی که اصلاً نباید برود بکمیسیون نباید اختاله شود بیکدی از شعب پارلمانی مثلاً لوایح فوری دولت و طرحهایی که بقید فوریت از طرف نمایندگان به مجلس داده میشود اینک طبع و توزیع نمیشود ! فی المجلس در همان جلسه مطرح میشود و مضافاً اینک برنامه دولت ، پروگرام دولت ، یعنی یک تکه کاغذی که حاوی یک کلیاتی است ، صورت قانونی و قوت قانونی هم ندارد ، تصویب هم نخواهد شد از طرف مجلس به کمیسیون یا شعبه هم احاله نمیشود یک پروگرامی است که دولت نوشته است و آورده است لازم نیست که قبلاً طبع و توزیع شود ، اما سابقه ، سوابق مکرری هم هست که دولت آمده است معرفی شده است یا پروگرام خودش را داده مطرح شده یا گفته است که پروگرام همان پروگرام دولت سابق است ، بلافاصله مطرح شده ، اگر مطلبی بوده و رأی هم حتی بقیام و قعود گرفته شده است ، این سوابق هم مکرر در مجلس اقدام شده و اما عرض بنده و علت اینک این پیشنهاد را کردم و رفع این شبهه را که عرض کردم گمان میکنم شده باشد ، الآن میخواوز از سه هفته است که مجلس بجز تصویب یک لایحه یک دوازدهم هیچ کاری نکرده است شاید بیشتر از سه هفته است که مملکت با وضع فعلی و اوضاع و احوالی که بر همه آقایان پوشیده نیست بی تکلیف است (یکی از نمایندگان کان - الآن ظهر است) اگر مقارن ظهر است و آقایان خسته باشند عرضی ندارم اما اگر خسته نیستند بعد از سه هفته کار نکرده کاری هم نداریم اجازه بفرمائید الآن برنامه دولت مطرح شود . . .

تهرانی - باید مطالعه شود .

طباطبائی - برنامه مطالعه ندارد ، برنامه مطرح میشود اگر غیر از من باز هم مخالفی هست بنوبه صحبت میکنیم ،

موافق هم صحبت میکنم اگر صحبت ها تمام شد این جلسه و الا اگر طولانی شد در جلسات بعد فردا پس فردا صحبت میکنیم ، زود تر تکلیف دولت معلوم میشود اگر آقایان رأی اعتماد داده شد میروند منزلهایشان (خنده نمایندگان) حالا با توضیحی که عرض کردم آقایان موافقت بفرمایند و بقیه دارم که آقایان مهیای کار هستند خسته هم نیستند کاری هم نکرده ایم الآن سه هفته است کاری نکرده ایم اجازه بفرمائید که زود تر در اطراف پروگرام دولت وارد صحبت شویم و کاری را که در پیش داریم و وظیفه مجلس است زود تر انجام شود .
رئیس - آقای روحی مخالفید ؟ بفرمائید .

روحی - عرض کنم خواستم خاطر همکار محترم خودم را متذکر کنم که اینجا یک کلیاتی را آقای نخست وزیر بعنوان پروگرام دولت تقدیم کردند و هیچکدام الآن خاطرمان نیست که چه چیز است و این معقول و شایسته نیست که امروز مطرح شود اجازه بفرمائید که طبع و توزیع شود و مطالعه بشود این برنامه دولت است و خط مشی آینده کشور را با این سرعتی که آقای طباطبائی میفرمایند تصور نمیکنم بشود درش بحث کرد و کاری مهمتر از این در مجلس نداریم و بعلاوه این کار یک سابقه زیادی هم دارد و غیر از این هم صحیح نیست انجام شود آقا هم موافقت بفرمائید که طبع و توزیع شود و جلسه آینده هم اول جلسه مطرح می شود آقایان هم شاید یک نظریاتی داشته باشند راجع بخط مشی آینده کشور با مطالعاتی که خواهند فرمود اظهار میدارند و اگر الآن با هجده یک برنامه ای که خط مشی دولت است مطرح شود بعقیده بنده صلاح نیست و آقا هم خوب است موافقت کنند بطور معمول چاپ شود و توزیع شود بعد بعرض مجلس برسد .
رئیس - عرض کردم این پیشنهاد آقای طباطبائی مخالف سابقه است معذک اگر میخواهند رأی بگیری (جمعی از نمایندگان کان - رأی بگیری) چون اختلاف است رأی میگیریم . آقایانیکه با پیشنهاد آقای طباطبائی موافقتند قیام فرمایند (دو نفر برخاستند) تصویب نشد .

[۴ - تصویب اعتبارنامه آقای مراد اریه نماینده کلیمیان]

رئیس - امروز اعتبارنامه ها جزء دستور است و لکن چند نفر از هر دو دسته تقاضا کرده اند که تمام اینها بماند برای بعد و با هم مطرح شود .

جمعی از نمایندگان - چرا هر کدام حاضر است مطرح شود و رأی بگیری .

دشتی - يك اعتبارنامه که قبلاً مطرح شد و اعلام رأی شد حالا نسبت بآن باید رأی بگیری .

رئیس - آقای دکتر شفق .

دکتر شفق - استدعا میکنم نسبت به بقیه اعتبارنامه ها که بعضی هفت هشت ماه است مانده است و بعضی دو سه ماه است مانده است تصمیم گرفته شود و امروز مطرح شود .

اردلان - بنده تذکر نظامنامه ای دارم نسبت به اعتبارنامه آقای اریه اعلام رأی شده بود حالا باید رأی بگیری .

رئیس - در باب اعتبارنامه آقای مراد اریه در جلسه قبل اعلام رأی شده بود و صحبت ندارد رأی میگیریم آقایانی که بانمایندگی آقای مراد اریه موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . حالا آقایان نسبت بسایرین چه میفرمایند چون اختلاف است بعقیده بنده بماند برای جلسه بعد بهتر است .

امینی - چرا اختلاف است ؟ بعقیده جنابعالی اختلاف است .

رئیس - برای بنده فرق نمیکند مجلس موافق است بنده مطرح میکنم .

(در اینموقع عده ای از نمایندگان

از مجلس خارج شدند)

یک نفر از نمایندگان - اکثریت نیست که رأی گرفته شود .

رئیس - آقای دکتر شفق .

دکتر شفق - بنده بمناسبت اینکه یکعده زیادی از خارج اینجانشریف دارند از آقایان روزنامه نویسهامیدخواستم

يك مطلبی را بدون مقدمه عرض کنم . چه دلیل دارد که ما اعتبارنامه های بعضی از آقایان نمایندگان را که پنج شش ماه است اینجا حاضر است بتعویق می اندازیم ؟ (صحیح است) آقایانیکه خارج میشوند منظورشان چیست ؟ علت ندارد که بعضی اعتبارنامه ها مطرح میشود و مال يك عده ای در بوته تعویق و تأخیر میماند . جناب آقای رئیس باید شخصاً در اینکار مداخله کنند و توضیحات بخواهند که علت این کار چیست آقایان موظف هستند که وظایفشان را انجام بدهند مردم را بلا تکلیف گذاشتن چه علتی دارد ؟

رئیس - عرض کنم آقای دکتر شفق یکی از اعتبارنامه ها که تازه راپرتش آمده است گفتگوروی آن شد برای اینکه تمام باهم رأی گرفته شود اینهم بماند هر دو طرف هم گفتند مانعی ندارد .

جمعی از نمایندگان - دو طرف کدام است آقای

امینی - این چه گروهی است معنی ندارد ؟!

رئیس - بنده روی نظر موافق و مخالف صحبت کردم مقصودم موافقین و مخالفین بودند آقای اسکندری هم آمدند با بنده صحبت کردند و در خارج هم صحبت کرده بودند بنده هم گفتم اشکالی ندارد بسته بنظر مجلس است و الا تمام راپرت ها را مرتب کرده بودیم که مطرح شود .

بهادری - اعتبارنامه ای که الان آمده است چه کار دارد باعتبارنامه ای که چند ماه است مانده است ؟

یک نفر از نمایندگان - عده برای مذاکره هم کافی نیست .

فدا ناز - آقایانی که رفته اند بیرون اسامیشان را اعلام کنید .

[۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - فعلاً چون عده کافی نیست جلسه ختم میشود جلسه آینده روز سه شنبه هفتم آذر سه ساعت قبل از ظهر

دستور هم طرح پر کرام دولت و اعتبارنامه ها

[مجلس مقارن ظهر ختم شد]

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی